

DELA VSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA **80** VIN

Naš jugoslovanski kapitalizem pa je šel v svoji slepoti in brezvestnosti korak dalje: Ne-le, da hujska ob vsaki priliki na rod zoper narod, ne-le, da skuša dvigniti v brezmejnem sovraštvu ljudstvo zoper ljudstvo, marveč je šel v svoji nesramnosti tako daleč, da je naščuval brata zoper brata; dan na dan neti njegovo časopisno usodno žerjavico pod pepelom, teden za tednom priliva raznetim strastem gotovo ljivega špirita. Za nas je čisto vseeno, ali je tega zločina sokriv tudi svobodomiselní Radić, ali nosijo odgovornost samo demokratski izkoriščevalci delovnega ljudstva, glavno je, da ugotovimo dejstvo, da je hujskanje obstajalo neprestano od prevrata sem, da se je stopnjevalo, odkar je bila sprejeta vidovdanska ustava, ki odklanja vsak sporazum med tremi enakovrednimi brati, da si je navzela pod Pribeževićev strahovlado skrajno nevarno masko polcajdemokracije in da je izzyala do današnje ne-le na Hrvatskem, marveč v celi Jugoslaviji močno reakcijo. Če pojde naprej v tem tonu (glej uvodni članek včerajšnjega »Jutra«), je katastrofa neizbežna. Ljudstvo pa, ki ni zakrivilo ničesar, to ljudstvo bo nosilo posledice na svojih hrbtih. In zato, ker nam je za milijone revežev, dvigamo svoj svarilni glas tujim, predvsem

pa domačim fašistom: Stojte! Do tu in niti ped naprej! Ali ste čitali Aškerčevu balado o boju med Srbi in Bolgari pri Pirotu leta 1885? Tam stoji zapisano: Kdor brata mi ščuje na brata, ta bodi, ta bodi — prokleti! — Jos. Kremen.

Januarja meseca

začenja izhajati

Socialna misel

mesčna revija, ki bo pod uredništvom

dr. A. Gosarja

prinašala v moderni, poljudni in kratki obliki članke o aktualnih, socialnih, kulturnih in političnih vprašanjih.

Revija odgovarja na potrebi po orientaciji naših krogov v sedanjosti.

Dobrodošla bo zlasti tudi izobraženemu delavstvu!

Cena na leto 100 K.

Krščansko soc. misel v Franciji.

Francoski za organizacijo v velikem nima-
majo tistega zmisla kakor Nemci. Vnet po-
sameznik se loti dela v svoji okolici, trudi
se in poti in tudi veliko doseže. A da bi
se v dosego istih ciljev zvezal preko svoje-
ga osebnega področja z enakomiselnimi, za
to nima zmisla. Tako tudi krščansko-social-
no gibanje tam nima pokazati takih mo-
gočnih uspehov na organizacijskem polju
kakor v Nemčiji, dasi ne manjka izvrstnih
posameznikov in društev. To je za medna-
rodno krščansko-socialno stvar ve-
lika škoda. Tembolj nas more veseliti, da
se kažejo znamenja, ki obetajo temeljito
izpremembo v tem pogledu. V teh počet-
kih, ki so velikanskega pomena, nosijo
očetje jezuiti glavno znanstveno delo.

Ze pred vojno — točno l. 1913. — so
v Reimsu ustanovili nekako krščansko-social-
no matico: »L'Action Populaire« —
Ljudsko delo. Ustanova si je bila nadela
naloge, ustvariti za krščansko-socialno delo
trden, enoten nauk, trdna, enotna načela v
zmislu Leona XIII. in nuditi organizator-
jem in propagatorjem potrebno gradivo za
predavanja itd. Izhajati so začeli medna-
rodni socialni letopisi — »Année sociale
internationale«, ki so bili prebogata za-
kladnica člankov, razprav in podatkov o
socialnem vprašanju in gibanju. Obenem
so izdajali smotro »Guide social« — Soci-
alni voditelj, potem »Guide d'action reli-
gieuse« — Voditelj verskega dela in »Ma-
nuel pratique d'action religieuse« —
Praktični ročnik za versko delo. Kazen te-
ga so izhajale takolimenovane »zulte bro-
šure«, v katerih so se na poljuden, jasen
način obravnavala posamezna socialna
vprašanja. »L'Action Populaire« je vrhu
tega prirejela po celi Franciji socialne te-
čaje.

To velepomembno in cvetočo ustanovo
je dobesečno pokopala svetovna vojna s
knjižnico in vsem ogromnim statističnim
gradivom vred. A ne za vedno. Komaj se je
ustalil mir, že so vneti apostoli zastavili
delo, da iz temelja nanovo zgrade, kar je
unicila vojna. Prenesli so sedež »Action Po-
pulaire« v daljino in tiho pariško predmest-
je Noisy-le-Sec. Naselili so se v villi sredi
vrtov in tekem dveh let takorekoč izkopali
iz tal vse, kar potrebuje tako obsežno pod-
jetje. Sedaj izdajajo časopis »Dossiers de
l'Action Populaire« — Listi ljudskega de-
la, ki je tehnično tako urejen, da so vsi
članki, razprave in novice tiskani zase,
numerirani, opremljeni z naslovi vsebine in
pripravljeni brez drugega za register. Na
ta način si morejo posamezniki in društva
v kratkih letih zbrati znatno književnost o
socialnem vprašanju in gibanju. Dalje iz-
dajajo katoliški bori dva ljudska lista pod
enakim naslovom »Peuple de France« —
Francosko ljudstvo, enega za delavstvo,
dr drugega za kmetstvo ljudstvo. Istotako izha-
jajo zopet »zulte brošure«, ki na 20-36
straneh jasno in točno obravnavajo posa-
mezna socialna vprašanja. Od socialistov
so posneli jako učinkovito propagandno
sredstvo v obliki malih lističev na starih
straneh. Tu se govori v jedratih geslih in
aforizmih po načelu: dobra gesla proti slab-
nim geslom. »A. P.« izdaja dalje načrte
za predavanja in zalaga »obra znanstvena
dela iz sociologije, istotako prireja »A. P.«
zopet socialne tečaje in posreduje, kjer gre
za delavske interese. Marsikak socialni
zakonski načrt gre preje skozi njene roke,
predno pride pred parlament.

Ako vsa znamenja ne varajo, je »A. P.«
tista sredstvena sila, ki bo polagoma zbra-
la in pritegnila nase razcepljene moči kr-
ščansko-socialnega gibanja na francoskem
in se razvila v močeno centralo. To bi se
v krščanski delavski internacionali nekaj
poznalo!

Za resnico.

Osemnajst obrambnih govorov.

Dr. Mihael Opeka.

Ze ko je dr. Opeka izdal knjižico
»Brez vere«, ki je razmotrivala o vzrokih
nevere med velikim delom moderne člo-
voške družbe, smo si želeli izpopolniti v
tem smislu, da pisatelj, ki tako dobro po-
zna nedostanke našega časa na eni in oje-
gove duhovne potrebe na drugi strani, vzame
v pretres prav specialna vprašanja iz
oblasti vere. Zato pomeni njegova nedavno
izdana druga knjižica osemnajst obrambnih
govorov »Za resnico« prijetno iznenadenje.
— Govori so me vsebovajo v tesni notranji zvo-
zi in se čitajo kakor apologija osnovnih
verskih istin krščanstva, ki bo tudi količ-
kaj izobraženemu človeku iz širših krogov
lahko razumljiva. Pisatelj začneja z vpra-
šanji nesmrtnosti duše, ki je ne rešuje
suhoparnimi dokazi filozofa, govorečega
golemu razumu, ampak z razlogi, kateri
najbolj govorijo o pravni čuti po neskonč-
ni sreči hrepenečega človeškega bitja, ki
vidi smisel življenja v zmagi nad smrtjo.
To zmagi pa je dovršil Kristus, ki se šele
s tem dal razumni, dobri in lepi smisel člo-
veškemu življenju. Zato so baš tiste strani
Opekove knjige najgloblje in najlepše, ki
osvetljujejo notranjo potrebo in pomen
Vstajenja, ki ni v nobenem resničnem na-
sprotnju z izkustvenimi rezultati znanosti,
ampak le z omejenostjo Boga odlutjenega
razuma. V tem cizru je pisatelj kaj srečno
pokazal vzroke, ki so vplivali na tiste
Kristusove sodobnike, ki niso hoteli pri-
znati njegovega božjega poslanstva, to je:
materiazem življenja in mišljenja. Za-
kaj to je tisti glavni razlog, ki se danes sto-
ji verji v Kristusa najbolj in pravzaprav
edino na poti. Dr. Opeka obrata nato po-
gled braveca na veličastno dejstvo, ki se
imenuje Kristusova cerkev, in kaže na nje-
no kulturno delo, na očiščenje navedenih
pojmov in življenja družbe, na socialno pra-
vičnost, ki jo je vedno oznanjala, njen boj
zoper vsako tiranstvo in njena dela social-
nega usmišljenja ter prizadevanje, da se
uresniči na zemlji pravični družabni red
v skladu s propovedjo evangelija. — Vsak
kdor stremi za razjasnitvijo svojih dvo-
mov, za pobudo svojemu notranjemu živ-
ljenju in za jasniimi smernicami svojemu
stremljenju navzgor, bo v dr. Opekovi
knjižici našel vsega, kar išče, v obliki, ki
je dostopna vsakemu zdravemu razumu.
Opeka govori prepričljivo, jedrnat in
jasno. Tudi ti, delavec, bo našel v teh go-
vorih jasnosti, če jo pogrešaš, tolažbe, če
zdvajaš, novih sil, ki jih sredi modernega
materializma tako potrebuješ, da ne oma-
gaš. — F. T.

Proti kr. o. i. c.

V nedeljo se je na Jesenicah vršil obil-
no obiskani shod JSZ, na katerem je delav-
stvo protestiralo proti strankarsko krivič-
nemu imenovanju članov v Delavsko zbor-
nico. — Dne 12. t. m. pa se je vršil shod
v Trzinu. Tudi trziško delavstvo je od-
ločno protestiralo proti krivici, ki se je
izvršila nad delavstvom pri razdeljevanju
mandatov za D. Z. Trziška skupina JSZ ne
priznava take zbornice, v kateri majorizi-
ra manjšina vse druge organizacije.
Zahtevamo takojšnje volitve v Delavsko
zbornico, da dobi delavstvo svoje zastop-
nike, ne pa vlada v D. Z.

Ne raj o zadnjem pohodu u Albanijo.

Kakor znanu, je naša armada oktobra meseca
prodirala globoko v Albanijo, dokler se ni mirala
vsiel skiepa veselil zepet unakniti. O tem pohodu
niso dozdaj prodira v javnost še nocene podro-
bnosti. Mi smo dobili o tej akciji, ki zdaj gre pripada
prošlosti, nekaj informacij, ki jih u objavljamo:
Ofenzive v Albanijo so se udeležile najrazličnejše
odluke, kar se je prodirajoča skupina sestavljala iz
bataljonov oziroma čet, vzeih od najrazličnejših
pešpolkov, tako od 1., 14., 16., 24., 25., 30., 31. itd.
skupina, o kateri imamo informacije, je odkor-
kala nekako v začetku oktobra iz Prizrena in po
šestdesetnem maršu (140 km) dospela do Vastja,
odkoder se je imela začeti prava ofenziva čez Crni
Drin. Do srede novembra so dospela naše čete do
Velikega Kalčerita; poznejši dat pa več nimamo,
sicer pa so je armada, kakor rečeno, kmalu nato
zopet iz Albanije unakniti.

O tem pohodu nam je znano, da so se naše
čete vrlo držale. Kar se tiče izgub, vemo dozdaj le
za dve: na Kamenjaru je bil ubit neki poročnik,
Slovenec, od 14. pešpolka, imena žal ne vemo;
kmalu od začelja pa vemo za nekoga korporala.
Rudolfa Klemma, doma iz Oševka, ki je bil ran-
jen v desno ramo. — Albanci so piklenko stre-
ljali, največ iz mitraljez, top so pa imeli le eden,
ki je pa metal granate z veliko preciznostjo.

Proti Črnemu Drinu je odkorakala ta kolona
26. oktobra ob 2. uri jutraj in dospela do njega
ob 6. uri jutraj. Pionirji so delali tri dni most, re-
ka je tu zelo širka, pa ga še niso dogotovili, tako
da je cela vojska morala meter globoko, deročo,
mrzlo vodo pregraziti. Do 10 ljudi se je moralo po-
prijeti drug drugega, nekaj jih je reka seveda od-
nela. Ob 7. uri jutraj se je začelo potem prodira-
nje na strma brda onkraj na albanski zemlji. Ar-

naviti so se iz vsake hiše branili tem uspešneje, ker
so razpolagali z zadostnim številom strojnih pušk.
Glavno utrjeno postojanko so imeli na Belem Ka-
menjaru. Hud boj se je bil za vas Reč, celi dan do
naslednjega jutra, naker so zavzeli naši Kamenjar.
Tu so ostali v največjem ognju celi dan. V vseh teh
bojih so se posebno odlikovali oddelki 14. in 10.
pešpolka, kjer je tudi dosti Slovencev. Došli so do
Velikega Kalčerita; nadaljnji pohod nam ni še
znan.

Značilno pri teh poročilih z lica mesta je, da
se nič ne omenja, da bi bilo kakšno domače ar-
navsko prebivalstvo našo ofenzivo podpiralo, kar
bi se moralo brez dvoma zgoditi, ako bi bila res-
nična trditve oficijelnih krogov, da se je ves ta del
Albanije nahačal v rokah z nami simpatizirajočih
domačih insurgentov.

Da se je mnogo naših fantov pri teh štrepa-
cih poleg drugega temeljito nalezlo malarije, ni
treba posebi praviti.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 15. decembra. (Izvirno) Na
današnji predborzi notirajo kurzi: Berlin
146—150, Italija 11.85, London 1090, dolar
236, Pariz 20.75, Praga 317, Dunaj 4.10,
Zürich 50.75.

Zürich, 15. decembra. (Izvirno) Danes
dopoldne so notirali sledeči kurzi: Budim-
pešta 0.80, Berlin 2.90, Italija 23.90, Lon-
don 21.60, dolar 5.16, Pariz 41.90, Praga
6.20, Dunaj 0.20, Zagreb 2.05, Varšava
0.16, Holandska 185.

ZVEZA DOBRODELNIH DRUŠTEV.

Belgrad, 14. dec. Ministrstvo za soci-
alno politiko je te dni sklicalo zastopnike
dobrodelnih društev. Sklenilo se je, da se
vzporedi zveza dobrodelnih društev za za-
ščito dece.

Politični dogodki.

+ Kralj Aleksander. Kralj Aleksan-
der je posetil okolico Sombora, kjer je bil
prirejen lov. Kralj se je danes vrnil v Bel-
grad. (Dopisni urad.)

+ »Ima vremena.« Današnji »Slove-
nec« prinaša o krizi iz Belgrada naslednje
poročilo: »Belgr. 14. (Izv.) Tekom današ-
njega dneva se ni glede vlad. krize zgodilo
nič važnega. Kralj Aleksander se iz Srem-
skih Karlovcev še ni vrnil v Belgrad, ker
se je odpravil v Bačko na lov in ni mogel
začeti mnenja raznih politikov glede na
težki položaj v državi. Ob 5. pop. je Davi-
dović prišel k Pašiću in zahteval definitivni
odgovor glede radikalne demokratične ko-
alicije. Nikola Pašić je odgovoril, da stoji
njegov klub na stališču starih zahtev, da
se radikalcem prepusti v vladi pred-
stvo in notranje ministristvo. Davidović je
nato izjavil, da te zahteve na noben način
ne more sprejeti. Pašić mu je nato odgovo-
ril, da bo jutri dopoldne sklical sejo radi-
kalnega kluba, na kateri se bo končno re-
šilo vprašanje glede stališča kluba v seda-
nji krizi. — Glede notranjega ministristva
bodo radikali nadaljevali borbo z demo-
kratji, vendar se zdi, da bo končno to mi-
nistristvo zasedla osebnost, ki jo radikali
žele.«

+ Tržič. V zadnji občinski seji dne 12.
t. m. je bil na vrsti proračun za l. 1922.
Znaša nad pol milijona. Zastopniki SLS so
se krepko oglašali in naznanjali razne ne-
dostanke in pomanjkljivosti in njem. Za Vin-
cencijsko družbo so izposlovali 4000 kron
podpore, za organizacijo 2000 K, zahtevali
se postavko za javno kopališče in za klan-
je živine po občini, ker nočejo mesarji
kljub pozivu znižati cene mesa. Nezaupni-
ci večini so kot opozicija izrazili s tem,
da je vseh 10 zastopnikov glasovalo proti
proračunu, ki je bil sprejet le z malo večino.
Socialisti so pozvali na vse objube,
ki so jih dajali delavstvu pred volitvami in
niso stivali niti enega predloga, ki bi bil v
prid delavstvu, šele zastopniki SLS, ki ni-
so v večini, so jih morali opozoriti na de-
lavske potrebe in so tudi dosegli nekaj
uspeha. — Sklenilo se je izvršiti najnu-
nejša popravila na Ljudski soli še tekom
prihodnjega leta. Zelnja g. ravnatelja Lajo-
vica, da se poveča meščanska šola bo kljub
temu, da je njegova stranka v večini, osta-
la neizpolnjena in samo na — papirju.

+ Jugoslovansko za ministristvo poli-
cije. »Slobodna Tribuna« piše v neki pole-
miki z demokratsko »Riječjo«: »Mi napa-
damo demokrate zato, ker so lažje žrtvo-
vali jugoslovansko nego ministristvo poli-
cije. A njihova velika dela za jugoslovans-
stvo so v tem, da so iz ustave brisali vsako
sled jugoslovanske misli... Nihče ni toli-
ko upropastil misli narodnega in državne-
ga edinstva kakor oni, ki so s svojim de-
lom ustvarili — Radčev blok. Nihče nas ne
more ganiti občutek »omahljivosti in brez-
načelnosti« od strani ljudi, ki polagajo svo-
je upe za rešitev krize na — age in beže!«
Tako hrvatski list.

+ Strankin zbor nemških socialnih
demokratov na češkoslovaškem. Dne 11. t.
m. se je v Bečunu otvoril strankin zbor
nemške socialne demokracije na Češko-
slovaškem. Zborovanje se je vršilo v zna-
menju popolnega soglasja in ni bilo no-
bene sledi kakor opozicije. Poročilo stran-
kinega predsedstva je podal posl. Czer-

mak, ki se je med drugim pečal s komu-
nizmom. Rekel je, da je komunizem po-
vsodi v delavskih vrstah povzročil težke
krize, da se je pa komunistična ideologija
hitro zrušila. Delavstvo je po vsem svetu
potisnjeno v defenzivo, kapitalizem vsaj
iznova. Treba bo novih težkih bojev, ki jih
mora nemški delavec biti skupaj s češkim
delavcem. — Po večdnevni razpravi je
zbor soglasno sprejel politično deklaracijo,
ki obsega naslednje glavne točke: Sedanja
politika češkoslovaške republike, ki je v
službi ententnega imperiazma, se mora
izpremeniti, vojaške pogodbe se morajo
uniciti in z vsemi sosedi skleniti prijateljski
odnosi; o vseh vprašanjih odloča
parlament, tajna diplomacija se odstrani.
Stranka odbija militarizem in zahteva na-
rodno samoupravo. Enotna fronta z me-
ščanskimi strankami se odklanja. Politika
komunistov se zavrača. Zeli se enotna
delavska fronta s češkoslovaškimi socie-
listi in vsaj na ideji proletarskega kon-
gresa. Razen tega je bilo sprejetih več re-
solucij, med katerimi seveda ni manjkalo
občajne, ki zahteva ločitev cerkve od dr-
žave in šole.

Dnevni dogodki.

— Za stanovanjski zakon. Radikalni
in demokrati, ki bi radi ugodili hišnim po-
sestnikom, si prizadevajo, da bi stanovanjski
zakon v zakonodajnem odboru potisnili
li v ozadje. Temu se je v seji dne 14. t. m.
uprli poslanec Jugoslov. kluba dr. Simrak
in zahteval, da pride ta zakonski načrt že
v prihodnji — današnji — seji na dnevni
red. Po vroči debati je zmagal dr. Simra-
kov predlog.

— Invalidske pokojnine se ne izenači-
jo. V seji zakonodajnega odbora dne 14. t.
m. je poslanec jugoslovanskega kluba dr.
Dubčić zahteval, naj se pokojnine invali-
dom v Srbiji in ostali državi izenačijo. Tu-
di tisti invalidi, ki ne plačujejo nad 60
dinarjev direktnega davka. Pri 3. covarje
predloga nista dobila potrebne večine.

— Število učiteljstva v naši državi. Po
statističnih podatkih, ki jih je zbralo mi-
nistristvo prosvete, znaša število učiteljev v
naši državi 18.000.

— Zamenjava kron v Dalmaciji. Po
poročilu, ki ga je dobilo fin. ministristvo,
bo zamenjava kron v Dalmaciji kmalu
končana. Zamenjava je končana v 1. coni
v 2. coni pa bo končana do 25. t. m.

— Prepovedan list. Ministristvo poli-
cije je prepovedalo razpečevanje lista
»Delo«, glasila komunistov v Trstu, ker
piše proti državi.

— Tržiške novice. Zadnji ponedeljek
je predaval v društvu g. kaplan Milavec
o potrebi politične izobrazbe in vednosti.
Za tem je podal najvažnejše dogodke zad-
njih tih tednov. Poslušalcev nad sto. Pri-
hodnji ponedeljek pride predavatelj iz Ljub-
ljane. Govoril bo o za delavstvo važnih iz-
preeh zadevah. Opozorjamo vse delav-
ske kroge na ponedeljkovo predavanje.
Dramatični odsek društva sv. Jožeta pri-
redi v nedeljo v Domu igro »Pri Hrastovih«.
Med odmori svira društveni orkester. —
Vlada je imenovala v delavsko zbornico
trškega občinskega odbornika in tamnika
JSZ tov. Majerišca. Naše delavstvo bo do-
bilo z njim krepkega zagovornika in bran-
itelja delavskih pravic. — Ivan Bukovnik,
izvoljen od socialistične stranke v občinski
odbor je izstopil iz organizacije in odloži-
l odborniško mesto. Spoznal je svoje soderu-
ge do dobra in jim dal slovo.

— Maribor. S prihodnjim četrtkom, t.
j. 15. t. m. se prično zopet redne konferen-
ce. Iste se vrše v cerkvi sv. Alojzija na
Glavnem trgu vsak četrtke ob 7. uri zve-
ri.

— Postopanje s progovnimi delavci.
Sevnica: Iukajšnji progovni mojster je
vnet član in agitator JZJ. To mu ni za-
meriti. Naslednje postopanje pa, ki se v
zadnjem času vrši, je nesocialno in krivič-
no, take stvari ne moremo in ne bomo
mirno gledali. Na zimo je železniska upra-
va odpuštila novince. Kaj boljše od se-
danjega režima nismo pričakovali. Do tu
kaj naš progovni mojster ni nič zagrešil.
Zgodilo se je, da novinci niso bili vsi na-
enkrat odpuščeni. Med prvimi, ki so odpu-
ščeni, so taki, ki so aktivno vojaško dol-
nost izpolnili in vdovni sin, v pokojne ču-
vajke, medtem ko so mladi sinovi trdnih
posestnikov nekaj dni še ostali. Da je tako
postopanje krivično, ni treba dokazovati.
Kurja jaja ne bi smela biti merodajna za
odpuščanje revežev.

— Občinsko sodišče za pobijanje dra-
ginje v Mariboru je v seji dne 12. t. m.
sklenilo, da za sedaj in začasno ukine svo-
je delovanje. Minister za socialno politiko
dr. Kukovec je mariborsko občinsko sode-
šče brzojavno obvestil, da so z ukinjenjem
občinskih sodišč ukinjene tudi vse kazens-
ke odločbe, ki so jih izrekla občinska so-
dišča. Ali je g. minister storil ta ukrep na
ljubo svojim pripadnikom ali na ljubo g.
Suliču, kateri je osebno pri njem iskal po-
moči, ker je bil obsojen od obč. sodišča,
ker je računal za delo 1 para čevljev 650
kron, se ne ve. A malo čudno pa je le, da

je g. minister v tem slučaju bil tako hiter. Saj če bi šlo za ubogo delavsko ljudstvo, za invalide, bi se mu nikakor tako ne mudilo. Pa eno je g. minister le dosegel, da lahko razni ljudski izkoriščevalci ubogo ljudstvo dalje odirajo, za kar o mu isti gotovo hvaležni, pa prišel bo čas, ko se mu bo ubogo ljudstvo hvaležnega izkazalo, če ne prej, pa pri prihodnjih volitvah.

— **Požar v Rimskih toplicah.** V ponedeljek dne 12. decembra ob 11 ih po noči je pričelo goriti skladišče in pisarna tovarne podpetnikov in parne žage na Gračnici poleg Rimskih toplic. Napornemu gašenju domačinov se je posrečilo ogenj onemati, da se ni užgala poleg stoječa tovarna in parna žaga, ter večja skladišča desk in drugega lesa. Poslopje pa, v katerem je skladišče in pisarna, je pogorelo do tal. Škoda znaša samo pri izgotovljenih podpetnikih, kateri so bili v skladišču, do 200.000 K. Na pomoč je prihitela tudi požarna brigada iz Laškega. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno.

— **Lep inspektor v ministrstvu.** Belgrajska »Politika« poroča, da je pobegnil že pred časom iz Belgrada neki gospod Einspieler, ki je bil uradnik v ministrstvu za socialno politiko. Uradniki in sluga tega ministrstva so — kakor običaj — zbrali skupaj vsoto 100.000 dinarjev, da si skupno kupijo drva. G. Einspieler je imel naloge kupovati — na Dunaj. Odtam ga je doslej ni nazaj, kajti s to vsoto je gospod Einspieler na Dunaju 10 kratni milijonar. Od tega je že več mesecev, odkar ni sledu za tem gospodom in 100.000 dinarji. Te dni je bil pa ta gospod imenovan za inšpektora v tem ministrstvu. Lepa reč!

— **Za žrtve dvojne morala v Črnigori.** Cetinjska »Crna gora« priobčujo odprto pismo V. Vukašinića na ministra za socialno politiko, v katerem se pisec zavzema za ubogo nezakonsko decu. Iz pisma je razvidno, da je sedaj v Črnigori zelo veliko nezakonskih otrok, ki so prepuščeni usodi brez vsake pomoči. Nezakonske matere poženo domačo večino preko praga takoj, kakor hitro opazijo njihovo nesrečo. Te bednice ne najdejo potem nikjer zaščite ne pomoči ne dela. Ni čuda, da se v obupu udajajo zločinu in ubijajo svoje otroke. Kar deca ostane žive, v vse zaničuje, vse se je ogiblje kakor kužne. Po dolgem postopanju plačuje občina za takega otroka po 36 dinarjev mesečno, kar spričo sedanjih cen komaj prihaja v poštev. Tako je za nezakonske otroke komaj preskrbljeno nego za okolu blodeče pasje etvora. Družba se jih enostavno odreka, da si je ravno ona kriva njihovega življenja. Pisec poziva ministrstvo za socialno politiko, naj stori tu svojo dolžnost. — Iz tega pisma je razvidno, kako je vojna in razmere, ki jih je ustvarila, tudi v Črni gori prizadela ljudsko pravost in kako se je tudi tam razpasla dvojna morala: grešnica in nedolžno dete se obsojata, grešniki ostajajo še nadalje ugledni ljudje. Ministrstvo za socialno politiko ima dolžnost, da vsaj nekoliko popravi krivice, ki jih trpe brezbrambne žrtve te morale.

— **»Crna roka« v Zagrebu.** Znani zagrebški trgovec Hafner je dobil več pisem s podpisom »Crna roka«, v katerih se od njega zahteva, da pošlje po slugi veliko vsoto denarja na določeno mesto. Detektivu, preoblečenemu v slugo, je oddal pismo z denarjem. Detektiv je šel na določeno mesto in oddal pismo človeku, ki ga je obenem tudi aretirali. Lopovu pa se je vendar posrečilo, oddati pismo z denarjem neki ženski, ki so jo kmalu izsledili. Dognalo se je, da sta ta dva »črnoroka« Ivan Rožman in njegova priležnica Angela Zupan iz Celja.

— **Okrađen pesnik.** Dosedaj neznani pesnik Mančič v Zagrebu je prijavil policiji, da mu je neznani tat ukradel 10 pol lirčnih pesmic, katerih vrednost ceni avtor na več kot 10.000 kron.

— **Vpeljava četrtga para osebnih vlakov na Goronjskem in promet kurznih vozov Zagreb—Monakovo preko Karlova in Jesenice.** Da se doseže zveza na opoldanski dolenski in mariborski osebnih vlak bo vozil od 15. decembra dalje na progi Ljubljana gl. kol.—Jesenice dnevno redno še četrti par osebnih vlakov z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 15.07 in prihodom na Jesenice ob 17.08. V nasprotni smeri pa prejšnji nedeljski turistijski vlak z odhodom iz Jesenice ob 21.01 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 22.53, s priklopi na Jesenice na dunajski, oziroma monakovski brzovlak. Z istim dnevom izostane na progi Ljubljana drž. kol.—Kranj dosedajni šolarski vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.48. — Za povzdigo mednarodnega prometa bo vozil od 15. t. m. dalje dnevno med Zagrebom in Monakovem direktni voz z oddelki I., II. in III. razreda preko Karlova in Jesenice. Ta voz bo odhajal iz Zagreba drž. kol. ob 22.25, iz Ljubljane ob 6.35, iz Jesenice ob 10.10, prihod v Monakovo ob 17.25 in v Monakovo ob 21.35. V nasprotni smeri: odhod iz Monakova ob 9.10, iz Solnograda ob 12.15, prihod na Jesenice ob 15.58, v Ljubljano ob 22.53 in v Zagreb ob 6.35. Odprema direktnega voza med Zagrebom in Jesenicami z osebnimi, med Jesenicami in Monakovem z brzimi vlaki.

— **Nov most čez Krko pri Cerkljah.** Dolgotrajna želja stotih se bo — upamo — uresničila. Načrt in proračun sta narejena. Prispevke bo mo

začeli zbirati v najkrajšem času. Vse, ki ste voljni kaj prispevati, prosimo darov. Obenem pa opozarjamo okoličane, da ima pravico zbirati prispevke le oni, ki se izkaže s pooblastilo in nabiralno polo, ki je žigosana z žigom: »Odbor za zgradbo mostu čez Krko pri Cerkljah.« — Upanje imamo, da bo most, ako nas bodo vsi prizadejali vsaj po svoji moči podpirali, do prihodnjega poletja gotov. V domači občini je navdušenje zelo veliko in volja neomahljiva. — Cerklje na Dolenjskem, sredi decembra 1. 1921. Odbor za zgradbo mostu čez Krko pri Cerkljah.

— **Ponesrečeni otrok.** V Kamniku se je polila delezna Marija Zupan z vrelo vodo po obrazu. Poškodba je težka.

— **Kriza časopisov v Nemški Avstriji.** Dunajski listi prinašajo na uvodnem mestu komunikacije, ki ga je izdalo društvo izdajateljev dnevnih listov. V komunikaciji stoji, da nameravajo podražiti papir na ceno, ki je 1000 krat večja od one v mirnih časih.

Ljubljanski dogodki.

— **Ij Društvo za zgradbo tehniški fakulteti univerze v Ljubljani službeih poslepij vabi na 1. (ustanovni) občni zbor »Društva za zgradbo tehniški fakulteti univerze v Ljubljani službeih poslepij«, ki se vrši v četrtek, dne 24. novembra 1921 ob 17. uri (ob petih popoldne) v novi društveni zgradbi na Aškerčevi cesti (na Mirju) poleg obrtne šole, v dvorani št. 20, I. nadstropje. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika Gradbenega komiteta za nastanitev tehniške fakultete v Ljubljani. 2. Volitev predsednika, 6 odbornikov in 2 računskih preglednikov. 3. Predlogi pripravljalnega odbora. 4. Predlogi članov. 5. Slučajnosti — Pripravljalni odbor.**

— **Ij Mestna hranilnica.** Za včeraj zvečer je bila »sklicena« seja upravnega odbora Mestne hranilnice. Na sejo so prišli pa samo za topilki demokratske stranke, dočim so zastopniki SLS, NSS in JSZ izostali z utemeljenimi razlogi, da seja ni bila pravilno sklicana. Seja je bila neuklepana in se ni vršila. Nova seja se skliče prihodnji teden — topot, upajmo, pravilno.

— **Ij Popisne pole za hiše in stanovanja.** se prične razpisati jutri v petek zjutraj. Na magistrat raj nihče ne hodi po pola, razen tisti, ki bi pole ne prejel do 20. t. m.

— **Ij Plesne vaje na srednjih šolah.** Neki ljubljanski dnevnik na vnanja, da se ple ne vaje neke ljubljanske srednje šole gotovega dne ne vrše. Po naših mišlih se srednje šole veliko preveč obremenjujejo, ako naj prevzame celo skrb za plemenito izobrazbo svojih učencev. Kaj take v zmore pač kak kolegij, ne pa javna šola, kateri mora biti prva skrb znanstvena izobrazba in pravna vzgoja.

— **Ij Razne tatvine.** Škerl Ani, ženi trgovca, je bil dne 30. novembra t. l. iz pisalne mize v trgovini na Karlovski cesti ukraden briljantni prstan s tremi briljanti, vredni 15.000 kron. — Stritarju Ivanu, kavarnarju na Vidovdanski cesti št. 1 je bil dne 12. decembra t. l. iz dvorišča pred kuhinjo kavarnar ukraden lesen škatel in precej perila. — Mihi Krašnji, zidarju, stanujočemu Pred konjušnico št. 4 pri Sokliču, je bila dne 11. t. m. okrog 12. ure 30 minut v Židovski ulici št. 7 iz veže v času, ko se je nahajal pri obedu, ukradena obleka.

— **Ij Prijeti tat prstanov.** V nekem tukajšnjem hotelu so aretirali tatu, ki je ukradel 3 briljantne prstane v vrednosti nad 20.000 kron. Izročili so ga sodišču.

— **Ij Tatovi premoga.** Ljubljanska policija je aretirala več oseb, ki so kradle premoga na južnem kolodvoru.

— **Ij Zepnega tatu so prijeli na južnem kolodvoru ravno, ko je izmaknil nekemu potniku 17.000 kron.**

— **Ij Zdravstveni izkaz ljubljanske občine.** Od 4. do 10. decembra je umrlo v Ljubljani 13 moških in 11 ženskih. Stanoval 24 oseb, od teh je bilo 12 tujecev. Umrli so: 2 na jetiki, 1 na pljučnici, 2 na ledariu, 1 vsled zastrupitve rane, 2 vsled možganske kapi, 3 na srčni hibi, 1 na raku in 11 vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Slučaj smrtne nesreče je bil 1. V istem času se je rodilo 22 otrok (15 moških in 7 ženskih spol), med njimi je bil 1 mrtvorjenček. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni 3 slučajni ledaria, 1 slučaj šklatinke in 1 slučaj griže.

Naša društva.

— **dProsveta Krakovo—Trnovo.** V petek 16. t. m. ob polosmi uri zvečer se vrši tretji redni sestanek Prosvete. Na sporedu je zelo zanimivo predavanje g. Fr. Šmoderja. Vsi člani vabljeni.

— **d D. M. v Polju.** »Oreka« pri D. M. v Polju priredi v nedeljo dne 18. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Ljudskem domu igro »Radovane« v štirih dejanjih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kilejska na razoroženih konf renci.

Način, kako mislijo svetovne velesile v Washingtonu rešiti kitajsko vprašanje, se vedno bolj jasno vidi iz megle diplomatičnih fraz, v katere je zavito. Kitajski delegati so razvili cel program v smislu popolne neodvisnosti kitajske republike in velesile so to načelo z velikim navdušenjem »načeloma« sprejele. Toda kitajska delegacija čisto dobro ve, kaj to

»načeloma« pomeni in so stavili take velike zahteve le zato, da dobijo vsaj nekaj. To nekaj je: formalna juridična suvereniteta v krajih, ki so dozdaj veljali ali kot posest ali kot interesna sfera različnih velesil, toda Kitajska bo morala obenem z velesilami v kompenzacijo za te »žrtve« skleniti take nove pogodbe, ki bodo trgovske interese velesil še bolj zavarovale nego dosedanje.

Amerikanska javnost je razdeljena na dva tabora. Širši krogi, ki stoje pod vplivom misijonarjev na Kitajskem, se zavzemajo za popolno neodvisnost Kitajske, za odpravo vseh eksteritorialnih pravic tujcev, za uničenje takozvanih interesnih sfer. To odgovarja mišljenju misijonarjev sploh v vseh azijskih deželah, ker misijonarji, bodi katoliški, bodi protestantski, gledajo stvar čisto z drugega vidika nego kapitalisti, so se živili v dušo Azijatov in vidijo v osvajalni politiki Evropecev največjo oviro za kulturno misijonsko delo; oni tudi vidijo dobre strani v kitajskem značaju.

Drugeče trgovci, ki imajo za seboj seveda tudi vladne kroge. Ti vpoštevajo dejstvo, da na Kitajskem vlada popolna anarhija, da je dežela razdeljena v nebroj avtonomnih provincij, v katerih vladajo generali (»tuhumi«), da ti na način fevdalnih baronov izjemajo deželo, da je kitajska pravica podkupljiva in da bi dohodki od carine in monopola na sol izginili v žepih tuhomov, ako bi slučajno ne bili pod kontrolo velesil. Ti krogi izjavljajo, da bi bilo neravnostno absurdno odpovedati se kontroli nad kitajskimi financami, zlasti nad dohodki iz carine in monopolov, da pa se tudi kitajska politična uprava ne sme pustiti popolnoma brez vsakega nadzorstva, ker bi sicer Kitajska ne mogla dobiti od velesil nobenega posojila, katera morajo biti varno naložena. Taka politika je tudi v interesu Kitajske same, ki se brez velesil ne bo gospodarsko povzdignila niti bo mogla premagati politične anarhije v deželi. To stališče so velesile v Washingtonu

tudi akceptirale. Kitajska naj pač neodvisno rešuje svoje notranje probleme sama, toda tuji interesi se morajo slejkoprej zavarovati, da bodo mogle velesile na podlagi načela »odprtih vrat« na Kitajskem vesti tako gospodarsko politiko, da si bo Kitajska sama opomogla.

V smislu gori označenih načel so se dozdaj v daljnjezhodni komisiji rešili v principu sledeči problemi: Angleška vrne svojo najemninsko posest nad Veiha v vjem Kitajski pod pogojem, da se sklene splošna pogodba glede neodvisnosti Kitajske in principa »odprtih vrat« med vsemi velesilami in da se obenem reši vprašanje Šantuna. — Glede Šantuna Japonci izjavljajo, da se zopetnemu priznanju suverenitete Kitajske nad tem ozemljem ne bodo upirali, toda treba je točno zasigurati pravice kitajske trgovine in industrije, ki je tu jako razvita; tudi se mora ustvariti popolna jasnost glede pravic 65.000 Japoncev, ki stanujejo v Šantunu. — Kiaučau bo Japonska vrnila brez posebnih klavzul. — Angleška ne vrne Kovalona, ker je leta neobhodno potreben za strateško obrambo Honkonga, ki je neposredna posest angleške krone in o katerem sploh ni mogoča nobena diskusija. — Kočljivo vprašanje Južne Mandžurije in Port Arturja še ni prišlo na vrsto.

Najvažnejša novica iz Washingtona pa je, da so se Amerika, Anglija in Japonska končno sporazumele glede razmerja, ki naj vlada v bodoče med številčno močjo njihovega vojnega brodograja. Vsled tega ni nobenega poudarja več, da ne bi se odpovedala defenzivna pogodba med Anglijo in Japonsko, katera se pa bo, kakor se danes govori v svo gotovostjo, nadomestila s pogodbo med Ameriko, Anglijo, Japonsko in Francijo. V tem slučaju seveda ne more biti nobenega dvoma, da se bo Kitajsko vprašanje rešilo sporazumno med temi velesilami, gotovo ne v škodo ene ali druge!

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

Tržič. V ponedeljek, dne 19. t. m. se vrši tukajšod delavstva, organiziranega v JSZ. Govornik pride od centrale. Vabijo se vsi člani, da se shoda v obilnem številu udeležijo.

Seja ljubljanskega okrožja JSZ se vrši v nedeljo, dne 18. decembra, ob 10. uri popoldne v spodnjih prostorih I. ljub. konsumnega društva. Kongresni trg. Udeležba odbora in zaupnikov obvezna. — Preds.

Studenice pri Poljčanah. V nedeljo 18. t. m. po rani sv. maši se vrši pri nas shod JSZ. Pride govornik iz Maribora.

Posredovalnica JSZ.

Gospodična z višjo šolsko izobrazbo, večša slovenske, nemške in italijanske korespondence, stara 20 let, išče službe v kakem privatnem uradu. Nastop takoj ali pozneje.

Uradnik išče službe, star 27 let.

Livar išče službe, star 19 let. J. S. Z.

Rudar.

Huda jama pri Laškem. V nedeljo 11. t. m. smo imeli ustanovni občni zbor Rudarske zveze. Zbrali smo se pod okriljem JSZ, ker smo dobili v njo popolno zaupanje. Trdno smo prepričani, da na tej podlagi lahko izvojujemo končni cilj krščanskosocialnega delavstva. Sedaj pa po tej poti pogumno na delo, saj je vsak lahko sprevidel, kako je bila ta organizacija pri nas potrebna.

Trbovlje. (Socialpatrijota pa že ne!) Vlada je iz trboveljskih revirjev imenovala komaj enega »delavca« v delavsko zbornico. Ta gospod naj bi zastopal interese trboveljskih revirjev kot zaupnik (!!) trboveljskih rudarjev. Delegat trboveljskih rudarjev v D. Z. je gospod — Krušič. Kdo iz Trbovelj je tega gospoda poblastil, da zastopa rudarje? Ribnikarja bodo trboveljski rudarji že dali premisliti, kaj se pravi, samovoljno diktirati trboveljskim rudarjem socialpatrijota za zastopnika! Tako se Trbovlje ne dajo osramotiti!

Trbovlje. Jagodice udriha čez advokate, češ, da nimajo s strokovno organizacijo ničesar opraviti; to so sami oderuhi. In res je tako. Samo ne vemo, ali on resno misli ali samo farba: saj vemo, da je vzel advokata Dimnika s seboj v Ljubljano, da sta skupaj položila kraj, namestniku svačene obljube, da bosta vse tako delala, kot bankirska vlada hoče. In taki ljudje hočejo proletarce reševati!

Tržič. — V ponedeljek, dne 19. t. m. se vrši v Tržiču v društvenih prostorih ob navadni uri zvečer shod JSZ. Vabljeni so vsi člani in naše misleče delavstvo!

Trgovski in zasebni nastavljencl.

Zveza trgovskih in priv. nastavljencl. Občni zbor skupine. Vsi odborniki, pridite! Gre za važne stvari. — Smrtna kosa nam je zvela vrlo članico Ano Rozmarič v Pristavi. Naj v miru počiva. — Delavci, zavdajte se dolžnosti, da mora v vsaki delavski hiši biti naš list »Novi čas«. Pocenj ga dobite pri skupini, ako pristopite k naši organizaciji. — O d b o r.

Viničar.

Oven. Dne 18. t. m. dopoldne se vrši občni zbor skupine. Vsi odborniki, pridite! Gre za važne stvari. — Smrtna kosa nam je zvela vrlo članico Ano Rozmarič v Pristavi. Naj v miru počiva. — Delavci, zavdajte se dolžnosti, da mora v vsaki delavski hiši biti naš list »Novi čas«. Pocenj ga dobite pri skupini, ako pristopite k naši organizaciji. — O d b o r.

Prometna zveza.

Odbor koaliranih železničarskih organizacij pošilja: Po prihodu delegatov vrhovnega vodstva koaliranih železničarskih organizacij iz Belgrada je pričel takoj razpravljati pokrajinski koalicijski odbor za Slovenijo na osnutku pragmatike, ki je bil predložen kot predlog za razpravo. Osutek iz meseca maja 1920 sestoji iz sledečih delov: 1. Ustroj ministrstva saobračaja in oblastnih direkcij. 2. Dolžnosti in prava uslužbenstva. 3. Plačilni regulativ in 4. Pokojninski sklad. Pokrajinski koalicijski odbor za Slovenijo ima dnevno redue seje, ki se jih udeležujejo redno delegati vseh koaliranih organizacij. Sedaj se obravnava drugi del osnutka, t. j.: »Dolžnosti in prava uslužbenstva« v splošnem sporazumu in bo v najkrajšem času izdelan. Nato se bo obravnaval plačilni regulativ in ustroj pokojninskega sklada. Dne 15. decembra se odpeljejo delegati vrhovnega odbora v Belgrad. Pokrajinski odbor razpravlja neovirano naprej.

Zahvala. Podpisana se iskreno zahvaljuje vodstvu »Prometne zveze« v Ljubljani za izplačanih 500 K, kot posmrtnina po mojem ponesrečenem in 30. nov. t. l. umrlem možu Pavliču Alojziju, kurjaču drž. žel. Bog povrni! — Cegelnica pri Novem mestu, dne 11. dec. 1921. — Ivana Pavlič.

Zahvala. Podružnica »Prometne zveze« v Novem mestu mi je ob priliki bridke in težke izgube, smrti dragega moža Alojzija Pavliča, darovala 230 kron, za kar se najpristronejšje zahvaljujem in kličem: Bog ljubi povrni! — Cegelnica pri Novem mestu, dne 11. decembra 1921. — Ivana Pavlič.

Zahvala. Podpisana si štejem v dolžnost, da se iskreno zahvalim vsem železničarjem, ki so ob priliki pogreba mojega dragega moža Alojzija Pavliča v tako lepem številu spremljali na zadnjem potu,

Lepa hvala »Prometni zvezici«, ki je poslala tovariša Beltrama, da se je pri odprtem grobu, z lepimi in ginjačimi besedami poslovil od dragega pokojnika! Lepa hvala pevskega zboru žel. Z. S. Z. v Novem mestu za lepo petje pri pogrebu; enaka hvala tudi preč. gg. duhovnikom iz Prečne, kakor tudi vsem ostalim, ki so spremljali na zadnjem potu nepozabnega mi Alojzija! — Cegelnica pri Novem mestu, dne 11. decembra 1921. — Ivana Pavlič.

Usnjár.

Skupina tovarna Indus, Ljubljana, je imela svoj 4. redni občni zbor dne 7. dec. Otvoril ga je tov. Rutar kot zastopnik centrale, ki je orisal pomen in namen delavčevega združevanja sploh, posebno pa v sedanjih, za delavski stan tako kritičnih časih. Le žal, da mnogi tega še vedno ne razumejo in se samozavestno zanašajo na samega sebe, misleč, da jim organizacija nič ne koristi. Drugi jo smatrajo le za nekako molzno kravo, od katere bi le radi jemali materijalne dobrine, zanje bi pa ničesar ne žrtvovali. — Nato se je vršila volitev novega odbora skupine ter so bili izvoljeni: Križaj Martin, predsednik; Mejac Franc, podpredsednik; Cesar Ivan, tajnik; Jeraj Zv., tajnikov namestnik; Jezeršek Ivan, blagajnik; Zadnikar Jožef, blagajnikova namestnica; Povh Mar., odbornik. Pregledovalca računov: Popit Anton in Lesjak Francka. Zaupniki: Blej Franc, Požar Ivan, Novak Mici, Petač Franciška, Kovač Angela in Požaršek Marija. Odbor ima odslej svoje redne seje vsak drugi četrtek zvečer v Jugoslovanski tiskarni. — Čuje se po tovarni, da so naši nasprotniki zopet pričeli privzdigovati glave in že jim zopet dišijo blaženi časi njihovega terorizma. Ali pomnijo naj, da bodo naleteli lepega dne na odpor, kakršnega se ne nadejajo. Zato pa so jeli zopet zvabljeni posameznike, kažoč na materijalne dobrine, ki jih bodo deležni pri njih. A naši ljudje vsem njihovim mamljivim vabam ne bodo

sledili, ker jih predobro poznajo po »petju« kadar zaničujejo in blatijo naše naprave, voditelje in naše svetinje: vero, cerkev in prepričanje. Zato pa, krščanski delavec, bodi v organizaciji, ki zastopa tvoje težnje v vseh ozirih, izkoriščaj in podpiraj jo, a to ne le tako, da plačaš tiste kronice in molčiš dalje, ampak sodeluj tudi aktivno. Le tako ti bo dala organizacija vse tisto, kar krščanski delavec v teh časih nujno potrebuje. — Tu velja geslo: Kakor ti za organizacijo, tako tudi organizacija zate. S tem geslom na delo zanj!

Socialni vestnik.

o Nezaposlenost in ameriška mesta. Mednarodna konferenca, ki se je vršila v Washingtonu glede nezaposlenosti, je razsodila, da je brezposelnost mestno vprašanje vsakega mesta. To stališče je sprejela večina ameriških občin. Tako je izdal Cleveland za 5 milijonov dolarjev zakladnih nakaznic z namenom, da bi se začelo zidati; mesto Lakeview jih je izdalo za 200.000 dolarjev, hotč tlakovati ulice in kanalizirati mesto. Podobna poročila prihajajo iz mnogih drugih mest. Springfield je dal na ta način milijon dolarjev za javna dela, Worcester pa je daroval polmilion za šole. Brezposelnost v Ameriki je v istini velika, a vidi se tudi, kako jo Američanje skušajo omejevati.

Gospodarstvo.

— O dobičku češke sladkorne družbe poročajo »Cukrov. listy«. Poročilo o dobičku češkoslovaške družbe za izvoz za dobo 1919-20 je izzvalo razna razmotrivanja v čeških in inozemskih listih. Tako je napisal neki nemški list o Češkoslovaški, da so se vrnila stari časi, ko se je pri sladkorju sila dosti zasluzilo, ko je češkoslovaška družba za izvoz sladkorja s kapitalom 600 000 K — zaslužila 6 milijonov, t. j. tisoč odstotkov. Pripomniti pa je treba — pravijo »C. L.« — da je večino dobička

pogoltnila država, oziroma primanjkljaj pri gospodarstvu z moko. — No vsekakor je družba zaslužila pri sladkorju lep denar.

— Kroženje bankovcev v Nemčiji se je zadnji teden meseca novembra pomnožilo za 4 in pol milijarde in tvori sedaj vsega vkup okroglo 101 milijardo, h katerim je treba prišteti 7 in četrt milijarde hranilnih nakaznic, kojih kroženje je tudi narastlo v rečenem tednu in sicer nič manj ko za 252 milijonov.

Vsak naročnik naj pri- dobi vsaj 2 nova!

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Več krojaških pomočnikov

treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj. Samostojni dobé proti garanciji delo na dom. — Stalno delo zasigurano. — Vpraša se: Ljubljana, Emonska cesta št. 8 v pisarni. 110

F. BRUMAT
LJUBLJANA
Uspešno manufakturo in t'anine
po konkurenčni ceni.
Mostni trg 25. I.

Tvrdba
LOŽAR & BIZJAK
Ljubljana,
Sy. Petra cesta šte. 20

priporoča vsakovrstne
izgotovljene obleke za
gospo e in deč e, zim-
ske, suknje, razne ko-
žane ne ne, pasce itd.
V velikih količinah e su-
gledsko in če-ro su no.
Naročila po meri se iz-
vaja po najnovejši
modi in v najkrajšem
roku.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica: Se enburgova ul. 4.
Podružnica: Maribor Novo mesto Kočevje
Gospiska ul. 38. Glavni trg. šte. 39.

Pozor!

Božična in novoletna darila
si oglejte samo pri
manufakturnem oddelku Gospodarske zveze, Dunajska c. 29 na dvorišču.
Velika zaloga sušna za meške in ženske obleke in najlepša izbira vsakovrstnega spodnjega perila za moške, ženske in otroke.

Pozor!

Vsak zaveden krščanski socialac je član

I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani.

Skupno število prodajaln 37.

Vse potrebščine kupujte samo v konsumnih prodajalnah, kjer dobite vedno najboljše in najcenejše blago; pridobivajte nove člane in jih priglasujte v prodajalnah!

Zadruha sprejema tudi hranilne vloge članov in jih obrestuje po 5%.

Kdor kupuje v konsumu, nosi dobiček sebi!

Jugoslovanska Union-banka

preje: Mariborska Eskompna banka

— vljudno naznanja, da je njena novoustanovljena podružnica —

v Ljubljani Sv. Petra cesta šte. 24 pričela poslovati.

Bavila se bode z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.